

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3. Večji inzerati petih vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRAD, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Napetost na Daljnem vzhodu:

Japonska odklanja angleške zahteve

Angleška vlada je v stalnih stikih s francosko in ameriško vlado ter pripravlja skupno akcijo za obrambo pravic na Kitajskem

Tokio, 19. jun. AA. Agencija Domei objavila izjave iz uradnih krogov v Tokiju glede Tienčina. Po teh izjavah je stališče Japonske naslednje:

1. Japonska vlada odklanja končnovalno predlog britanske vlade za sestavo komisije treh držav.

2. Japonska odklanja vsako intervencijo tretjih sil v vprašanju Tienčina kot povsem nesprejemljivo.

3. Japonska vlada smatra Veliko Britanijo odgovorno za blokado.

4. Japonska zahteva, da Velika Britanija spremeni svoje stališče, ki ga je zavzela z odklonitvijo izročitve štirih obtoženih Kitajcev. Japonska je mnenja, da se to vprašanje tiče izključno le Velike Britanije in Japonske in da ni nobenih razlogov, da bi se pogajanja za njihovo rešitev vodila med japonsko in britansko vlado, ker so zanjo pristojne lokalne oblasti.

London, 19. jun. z. Spor med Anglijo in Japonsko je slej ko prej rešen. Včeraj in danes se ni zgodilo ničesar, kar bi kazalo na popuščanje na Daljnem vzhodu. V Londonu sicer odgovorni krogi ne govorijo radi o resnosti položaja in napetosti, vendar tudi ne iščejo razlogov, na podlagi katerih bi mogli napovedati mirno ureditev sedanjega spora, čeprav sicer obstoje. Tako je japonski tisk po navodilih zunanjega ministrstva objavil japonski minimalni program za ureditev novega japonskega odnosa do zapadnih velesil na Kitajskem. Napovedali so tudi, da bo japonska vlada ta minimalni program poslala v London v obliki posebne note, kar pa se ni zgodilo. Japonska vlada tudi še ni končno in formalno odklonila angleških kompromisnih predlogov za ukinitvev odnosov omejitve blokade tienčinskih koncesij. Verjetno je, da je pustila za vsak primer vrata priprta.

Ne glede na vse to v Londonu z vso resnostjo proučujejo položaj. Zunanje ministrstvo je neprestano v stikih s Parizom in Washingtonom, ki sta sproti obveščala o vseh svojih ukrepih. V pričetku tedna se bodo na Daljnem vzhodu sestali zastopniki francoskih in angleških vrhovnih pooblaščenec tamkajšnjih oboroženih sil na kopnem, na morju in v zraku. Tudi v Ameriki zavzemajo osterje stališče glede na najnovejšo japonsko akcijo na Kitajskem. Odgovorni krogi odločno zavračajo vsako japonsko finančno in politično spekulacijo z ameriško nevtralnostjo.

Potreba naglih ukrepov

London, 19. junija. AA. Glede na dogodke v Tienčinu poudarjajo listi potrebo naglih odločitev za primer, če Japonska ne bi spremenila svojega stališča. »Sunday Times« poroča, da se bo sestal vladi odbor za zunanje zadeve jutri dopoldne in da bo takoj nato izredna seja vlade. List je mnenja, da položaja ne bo mogoče rešiti s počasnimi metodami gospodarskih ukrepov, ker je nevarnost incidentov izredno velika in se je treba pripraviti za hitro akcijo. List trdi, da bi se lahko pričela pogajanja o pravnih strani spora, če pa bi Japonska še nadalje skušala ogrožati tuje sile na Kitajskem, bi položaj postal izredno resen. Pri tem bi bili zainteresirani poleg Velike Britanije tudi francoska in ameriška vlada. List meni, da bodo Zedinjene države, če bo šla Japonska s svojimi zahtevami do skrajnosti, podvzela energične ukrepe za obrambo svojih interesov. O tem, da bi Velika Britanija pristala na japonske zahteve, ne more biti govora, ker grede mnogo predalet in streme za tem, da bi Japonci postali gospodari britanskih koncesij v vsej Kitajski.

Ruski protest

Moskva, 19. junija. AA. Pomočnik komisarja za zunanje zadeve Lazovski je sprejel včeraj japonskega veleposlanika Toga ter protestiral proti zasedbi ruskega konzulata v Tienčinu.

Amerika čaka na razvoj dogodkov

Washington, 19. junija. AA. (Havas). Vlada Zedinjenih držav je še vedno rezervirana glede položaja na Daljnem vzhodu, kar želi predvsem točno proučiti v razgovorih z Londonom in Parizom namene britanske in francoske vlade. Razen tega neče s kakim prenapetim korakom še bolj povečati spora, do katerega je prišlo v kongresu med debato o spremembi zakona o nevtralnosti. V ostalem ne prikrivajo simpatij vlade in javnosti za Veliko Britanijo in Francijo. Listi na zelo kategoričen način priporočajo akcijo Zedinjenih držav za pomoč demokraciji. Tako n. pr. govori »Daily News« popolnoma odkrito za izoliranje, kadar gre za Evropo, priporočajo pa blokado Japonske po ameriškem in britanskem brodogradu. Listi napadajo vlado, ker še naprej trguje z Japonsko in zahtevajo, naj se uvede boj kot japonskega blaga. V diplomatskih krogih v Washingtonu smatrajo, da so japonski ukrepi del velikega načrta, ki bi ga rada Japonska uresničila v Aziji. Jasno je tudi, da noben resen ukrep proti Japonski ne more biti izvršen brez sodelovanja Ame-

rike. Med tem pa čakajo v Washingtonu, da bosta London in Pariz zavzela določeno stališče, nakar se bodo opredelile tudi Zedinjene države.

Posledice morebitnega protijaponskega bojkota

Pariz, 19. junija. AA. (Havas). Glede na blokado Tienčina poroča »Journal«, da bi bilo za Japonsko usodno, če bi tri velesile sklenile gospodarski bojkot proti Japonski. Če bi Anglija, Zedinjene države in Francija ustavile vso izmenjavo blaga z Japonsko, bi Japonska izgubila 41 odst. svojega izvoza in sicer: v Zedinjene države 17, v Anglijo 21, v Francijo pa 3 odst. Z istim udarcem bi bila Japonski zaprta vsa tržišča, kjer je kupovala 61 odst. svojega uvoza. Izmed surovin, ki jih uvaža iz držav demokratičnega bloka, je najvažnejši petrolej. Japonska uvozi iz Zedinjenih držav 63, z angleškega Bornea pa 17 odst. skupne množine petroleja. Izguba 70 odst. pe-

troleja bi se ne mogla tako lahko nadoknaditi, kar bi lahko resno ogrozilo uspeh japonske politike.

»La Republique« piše: Vsako popuščanje velesil na Daljnem vzhodu bi dovedlo do še večjega rizika, prav tako pa bi oslabilo tudi fronto evropske obrambe. Potrebno je potrditi edinstvo treh velikih demokratič in onemogočiti japonski manever, da bi se posebej napadla Anglija ter izolirala od Francije in Zedinjenih držav.

Danes odločitev v Londonu

London, 19. junija. br. Danes dopoldne se je sestel zunanje politični odbor vlade, ki bo proučil poročila angleškega poslanca v Tokiju in angleškega generalnega konzula v Tienčinu. Na podlagi teh poročil bodo sprejeti odločilni sklepi glede nadaljnje akcije. Popoldne bo ministrski predsednik Chamberlain podal v spodnji zbornici izjavo o položaju.

Moskva vztraja pri svojem stališču

Strang je zahteval od angleške vlade nova navodila — Razgovori v Moskvi se bodo danes nadaljevali

London, 19. junija. br. V pogajanjih med Anglijo, Francijo in Rusijo je nastal kratek zastoj. Včeraj ni bilo nobenega sestanka, ker je nedelja v Rusiji dan počitka. Razgovori se bodo danes nadaljevali. Med tem je pooblaščenec angleške vlade Strang poslal v London podrobno poročilo o dosedanjih razgovorih in o stališču ruske vlade. Strang je v zvezi s tem zahteval iz Londona nove instrukcije za nadaljna pogajanja.

V dobro poučenih diplomatskih krogih izjavljajo, da potekajo angleško-francosko-ruska pogajanja normalno. Pripravi so, da je ruska reakcija na francosko-angleško spomeniko, ki jo je predložil v četrti Strang, ugodna, vendar pa ne kaže, da bi bili ruski državniki pripravljeni v običnem obsegu spremeniti svojega stališča glede vprašanja za jamstva za baltske države. Odgovor ruske vlade je bil izročen včeraj popoldne predstavnikom Pariza in Londona, kar je dalo povod za živahno izmenjavo stališč med Londonom in Parizom. V glavnem o položaju na Daljnem vzhodu.

„Gdansk je pripravljen na vse“

Organ Hitlerja o pomenu včerajšnje demonstracije v Gdanku

Berlin, 19. junija. i. K včerajšnji proslavi in govoru dr. Göbbelsa v Gdanku piše današnji »Völkischer Beobachter«: Gdanska si je po dolgem času zopet lahko oddahnili. Kdor razume, kaj je pol milijona Nemcev, ki jih je versajška pogodba odtrgala od domovine, doživelo v zadnjih 20 letih, bo lahko tudi razumel radost prebivalstva v Gdanku ob prihodu dr. Göbbelsa. Pred dvema mesecema je kancelar Hitler v svojem govoru izjavil, da Gdansk v borbi za svoje pravice ni sam in da stoji za njim Velika Nemčija. Dva meseca sta potekla v mučni negotovosti in bojznosti, da so zopet osamljeni. Včeraj pa so iz ust dr. Göbbelsa zopet lahko slišali zagotovilo, da bo Führer iz-

polnil svojo obljubo. Gdansk je pripravljen na vse, pa naj pride karkoli. 17. junij je bil zgodovinski dan za Gdansk.

Pariz, 19. junija. br. Včerajšnji govor Göbbelsa v Gdanku tolačijo v pariških in londonskih diplomatskih krogih za dokaz, da je Nemčija odločena, držati Evropo zaradi Gdanske še nadalje v negotovosti. Göbbelsov govor je imel predvsem namen pokazati Nemcem, da ni nastal v nemški politiki nikakr zastoj, marveč da Nemčija samo čaka na ugoden trenutek, da uresniči svoje napovedi. Ob enem pa je imela gdanska manifestacija namen pokazati Poljakom, da se Nemčija ne bo odrekla svojim zahtevam.

ti slovaški vladi in proti Nemčiji. Pri številnih hišnih preiskavah so oblasti zaplenile mnogo raznovrstnih aparatov, velike količine letakov in tudi mnogo denarja. Kolovodje so aretirali in poslali v koncentracijsko taborišče v Ilavi.

V docela čeških krajih spreminjajo imena trgov in ulic, imenovanih po slavni češki osebnosti. Na čeških spomenikih se pojavljajo kljukasti križi, ponekod spomenike obdajajo z bodičasto žico. V nekem lokalnem v Pragi, ki ga obiskujejo predvsem Židje, je včeraj nenadoma eksplodiral pekarski stroj. 39 gostov je bilo ranjenih. Dvema so morali takoj amputirati noge. Lokal je ves razdejan. Vest o atentatu se je naglo razširila po mestu in je napravila v vseh krogih najhujši vtis. Atentatorjev še niso našli.

Borzna poročila.

Curich, 19. junija. Beograd 10, Pariz 11.7525, London 21.7725, New York 443.625, Bruselj 75.45, Milan 23.35, Amsterdam 235.62, Berlin 177.90, Praga 15.03, Varšava 83.62, Sofija 5.40, Bukarešta 3.25.

Trbovlje spominu kralja Zedinitelja

Ob proslavi 30 letnice trboveljskega Sokola je bil včeraj ob veliki udeležbi odkrit spomenik pokojnemu kralju

Kot najlepši zaključek 30letnice trboveljskega Sokola je bilo včerajšnje odkritje kraljevega spomenika krasna nacionalna manifestacija.

V soboto so se začele društvene slovesnosti s poklonitvijo vsega članstva spominu umrlih bratov na pokopališču. Pevec so zapeli pri velikem križu in grobu prvega društvenega starostar več žalostink, društveno zastopstvo pa je položilo na grob lep venec.

Po žalni slovesnosti na pokopališču je bila v Sokolskem domu otvorjena lepa sokolska razstava. Govoril je br. Kimovec. Po otvoritvi razstave je članstvo odšlo v sprejeto pred stanovanje največjega društvenega dobrotnika Franca Dežmana. Dežman je društvu podaril zemljišče za letno telovadnico. Deputacija mu je izročila spomeniko. Godba je zaigrala podoknico.

Najslavesnejši dan pa je bil včeraj. Trbovlje se je lepo pripravilo na sprejem številnih gostov. Že zgodaj so se začele zbirati številne skupine domačinov. Vse Trbovlje je bilo v zastavah. Pripravljene so bile tudi cele grmade cvetja. K odkritju spomenika so prispeli izredno številni gosti, predvsem mnogo Sokolov. Domačini so jih sprejeli vprav veličastno. Od kolodvora se je razvil velik sprevod. Na čelu so vozili kolesarji, sledila jim je konjenica in vojaška godba, rezervni oficirji, zastopniki društev, dobrovoljci in številni sokolski praporčaki. Za njimi so se zvrstili sokolski zastopniki saveza in žup, društveni starešine, sokolsko članstvo, delavska godba in rudarji, gasilski praporci, gasilci in narodne noše. Za godbo Slove iz Trbovelj so korakali zastopniki bojevnikov, koroskih in Maistrovih borcev, združeni pevski zbori ter končno zastopniki še mnogih nacionalnih društev.

Množica se je zgnila ob spomeniku. God-

ba je najprej zaigrala v pozdrav zastopniku Nj. Vel. kralja podpolkovniku Stefanoviču, ki je prispel v Trbovlje v spremstvu sreskega načelnika. Med gosti je bilo tudi več drugih odličnih zastopnikov. Slovesnost se je začela s slavnostnim govorom predsednika odbora za postavitve spomenika Rudolfa Pleškoviča. Spomenik je odkril kraljev zastopnik. Častna četa je oddala salvo, godba pa je zaigrala himno. Združeni pevski zbori so potem zapeli Juvancovo himno, godba je še zaigrala himno »Hej Slovani!«, nakar je Pleškovič izročil spomenik društvu največjega kralja, ki je prevzel spomenik s slovesno zaobljubo. Sledili so govori zastopnikov raznih organizacij. Najprej je spregovoril zastopnik Saveza SKJ inž. Bevc. Za celjsko župo je govoril Smrtnik in v imenu zagrebške Hummer.

Po govorih so številni društveni zastopniki polagali vence pred spomenik. Skoraj 50 društev je bilo zastopanih pri močnem nacionalni manifestaciji: 47 zastopnikov društev je počastilo spomin velikega kralja Zedinitelja z venci. Posebno prisrčna in ganljiva je bila počastitev kralja, ko je rudar Jaklič položil na vnožje spomenika venec, ki ga je sam spletel. Br. J. Velkavrh je pa deklariral prigodno pesem in položil na spomenik tri nagelne, ki mu jih je kralj podaril ob neki priliki. Ko so združeni pevski zbori zapeli Adamičevo »Na dan«, se je začel pred spomenikom defile. Udeleženci lepe slovesnosti so odšli v sprejeto od trga in se vrnili v dom, kjer je bil razhod.

Popoldne je bil lepo uspel javni telovadni sokolski nastop. Telovadba se je začela ob 15. Nastopili so vsi oddelki, s posebnim uspehom zadnji olimpijska vrsta. Prireditev je posebno povzdignil še nastop vojaškega oddelka.

Pri Belokranjcih v gosteh

Festival narodnih pesmi in plesov je privabil v Črnomelj izredno mnogo gostov od blizu in daleč

Ljubljana, 19. junija Včeraj je praznovala Bela Krajina lep praznik, skoraj še lepši kakor nedavno, ko so slovesno zasideli prvo lopato pri delih za podaljšanje železnice ki bo vezala Slovenijo z morjem. V Črnomlju so se zbrale velike množice iz številnih krajev na Dolenjskem, posebno mnogo obiskovalcev je pa bilo iz Ljubljane. Črnomeljski festival je v resnici tudi zaslužil tako veliko zanimanje. Vendar iz Ljubljane ni privabila velike množice samo ta prireditev, temveč tudi Bela Krajina sama po sebi. Izlet Ljubljancem je privedel v zvezi s Putnikom društvo Bela Krajina. To društvo je privedlo že več lepih izletov v Belo Krajino ter zato uživa zaupanje. Lepa slovenska pokrajina je postala že popularna kot eden izmed turizma prometnih predelov naše zemlje, ki ima od leta do leta več obiskovalcev. Kljub neugodnemu vremenu se je odpravila iz Ljubljane skoraj 500 izletnikov, mnogi gosti pa so se pridružili še med potjo.

Vlak je prispel v Črnomelj z zamudo nekoliko pred 9. Kljub mračnemu vremenu — začelo je gosto rostiti — so izletniki izstopili veseli med Belokranjce, ki so jih pozdravili z godbo na kolodvoru; ves kraj je bil v zastavah. Precej izletnikov je nadaljevalo vožnjo do Rosalnice, prve postaje za Metliko. Organizatorji izleta so razdelili izletnike na pet skupin in je peta skupina napravila najdaljšo pot. Od Rosalnice so se izletniki odpravili s kmečimi vozovi k Trem faram, kjer je znamenita romarska pot. Pri Trem faram lahko najde izletnik, če se ne zanima preveč le za zidanice, precej zgodovinskih znamenitosti. Ze tri zelo stare cerkve same na sebi, sezidane druga tik druge, so posebnost, toda prekmalu smo se morali odpeljati proti Draščam, enemu najlepših in najbolj izvirnih belokranjskih krajev, središču najlepših vinogradov. Z vrha nad Draščami, Lezca, smo uživali nepozabni razgled na skoraj vso Belo Krajino, ki se kaže od tam tako lepa, da jo moramo prištevati med najlepše predelce slovenske zemlje. Vinogradi kažejo zelo lepo, samo, da bi ne bilo ujm. Precej so trpela zaradi zadnjega deževja polja. Mnogo žita je poležanega in se najbrž ne bo več moglo popraviti.

Popoldne so prispeli v Črnomelj tudi mnogi Metličani in izletniki pete skupine, ki so kosili v Metliki. Festival se je začel približno pol ure pred prihodom vlaka iz Metlike in tako izletniki niso mogli več dobiti primernih prostorov ter ne videti, vsaj ne od blizu lepih narodnih iger. Ves trg pred posojilnico je bil popolnoma zaseden in ljudje so zavzeli tudi vsa okna v sosednjih hišah ter nekoliko položnejše strehe. Zbranih je bilo več tisoč gledalcev. Ta trg sam na sebi tudi ni sicer idealen za takšno prireditev, ne le, ker je pretesen, temveč, ker so med prireditelji skušali

med množico voziti tudi avtomobilisti, kakor da se jim je nekam mudilo na življenje in smrt. Razen tega ljudje niso bili dovolj disciplinirani in niso ubogali rediteljev. Zato je marsikdo poslušal namestu narodnih pesmi in iger prerokanje gledalcev z reditelji, pač pa so izletniki, ki niso mogli prisostvovati prvemu delu prireditve, hvalje prirediteljem, da so odredili ponovitve nekaterih najlepših točk festivala.

Številne skupine Belokranjcev v narodnih nošah so prikazovale narodne igre, običaje in plesne pogumne in sproščeno ter so nastopale brez vsake zadržane s popolnim uspehom. Belokranjci so se pač čutili doma na svojih tleh, čeprav je bilo tudi precej odličnih povabljenih gostov. Večina gledalcev se je zavedala, da igre niso le zgolj za zabavo, ter jim je za zanimanjem sledila. Bile so res iskreni narodni izraz lepote ljudske izumirajoče umetnosti in globokega narodnega čuta za lepoto. Nastopajoči so bili po večini oblečeni še v precej popolne narodne noše, vendar se kaže, da ni več tako lahko zbrati povsem polnih narodnih noš za večje skupine. Gledalci so bili posebno navdušeni nad Zelenim Jurijem, velik uspeh so pa dosegli tudi Črnomeljci in Viničani s svojima koloma, s posebnim odobravanjem so bili nagajani Belokranjci iz Adlešičev, ki so zaplesali svoje temperamentno kolo. Viničani so prikazali še narodni običaj Kresnice. Metličani so izvajali svoje kolo, Metliški most, Metliška rešetca in Turn.

Črnomeljci so bili zelo presenečeni nad lepim obiskom, saj ni nihče pričakoval takšnega navala, zato se tudi v mnogih gostilnah niso dovolj pripravili. Ob tej priliki je bil prirejen česnjev sejem v ljudski šoli. Razprodano je bilo kmalu vse blago, tudi nekoliko slabše. Po festivalu je bila na trgu veselica. Sodelovala je poštarstva godba. Izletniki so odhajali iz Črnomlja precej glasno, kar je zasluha belokranjskih vin. Vlak je odhajal iz Črnomlja skoraj s polurno zamudo, v Ljubljano pa je prispel malo pred polnočjo, namestu ob 22.

Črnomelj lepo napreduje zlasti v primeri z Metliko, ki je drugi večji kraj v Beli Krajini. Že zdaj se sliši, da bo Črnomelj postal v resnici pravo središče Bele Krajine ter da bo postal v trgovskem pogledu pomemben kraj. Zadnje čase so začeli precej zidati. Najlepše novo poslopje je velika meščanska šola, precej pa zidajo tudi zasebniki.

Belgaraki finančni

minister v Berlinu
Sofija, 19. julija. AA. Finančni minister Božikov je odpotoval smoti v Berlin, kjer se bo pogajal o ureditvi gospodarskih in finančnih vprašanj med Nemčijo in Belgijo.

— **Domačije gorijo.** Na Planjskem vrhu je zgorela domačija posestnika Antona Zime, ki je oškodovan za 20.000 dinarjev. Vzrok požara ni znan.